

**ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**  
**«ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ**  
**ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ»**

---

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**  
**ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

**Άρθρο 1**

**Τροποποίηση άρθρου 4 ΚΦΕ**  
**για τη φορολογική κατοικία**

- 1. Η περίπτωση α΄ της παρ.1 του άρθρου 4 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«1. Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον:

α) έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων, ήτοι τους προσωπικούς και οικονομικούς δεσμούς του.»

- 2. Η παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«2. Με την επιφύλαξη της παρ. 1 ένα φυσικό πρόσωπο που βρίσκεται στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις εκατόν ογδόντα τρεις (183) ημέρες, αθροιστικά, είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος από την πρώτη ημέρα παρουσίας του στην Ελλάδα. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση φυσικών προσώπων που βρίσκονται στην Ελλάδα αποκλειστικά για τουριστικούς, ιατρικούς, θεραπευτικούς ή παρόμοιους ιδιωτικούς σκοπούς και η παραμονή τους δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες εξήντα πέντε (365) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων και σύντομων διαστημάτων παραμονής στο εξωτερικό.»

**Άρθρο 2**

**Προσθήκη άρθρου 5 Α στον ΚΦΕ για την**  
**εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών**  
**προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα**

**Μετά το άρθρο 5 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέο άρθρο 5 Α ως εξής:**

**«Άρθρο 5 Α**

**Εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή**  
**φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα**

**1.** Ο φορολογούμενος, φυσικό πρόσωπο, που μεταφέρει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα δύναται να υπαχθεί σε εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου, για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 5, εφόσον σωρευτικά :

α) δεν ήταν φορολογικός κάτοικος της Ελλάδος τα προηγούμενα επτά (7) από τα οκτώ (8) έτη πριν τη μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του στην Ελλάδα και

β) αποδεικνύει ότι επενδύει ο ίδιος ή συγγενικό του πρόσωπο, κατά την έννοια της περ. στ' του άρθρου 2 του παρόντος Κώδικα, ή μέσω νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας στο οποίο ή στην οποία, αντίστοιχα, έχει την πλειοψηφία των μετοχών ή μεριδίων, σε ακίνητα ή επιχειρήσεις ή κινητές αξίες ή μετοχές ή μερίδια σε νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες με έδρα την Ελλάδα. Το ποσό της επένδυσης αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ. Η επένδυση πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης κατά την παρ. 3 του παρόντος.

Δεν απαιτείται να συντρέχει η προϋπόθεση της περίπτωσης β', εφόσον πρόκειται για φυσικό πρόσωπο που έχει αποκτήσει και διατηρεί άδεια διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4251/2014, όπως ισχύει.

Το εν λόγω φυσικό πρόσωπο υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

**2.** Εφόσον γίνει δεκτή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 3, η υπαγωγή του φορολογούμενου σε εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή, το φυσικό πρόσωπο καταβάλλει φόρο κατ' αποκοπή, ανεξαρτήτως του ύψους εισοδήματος που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή, ποσού εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ για κάθε φορολογικό έτος. Το φυσικό πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την επέκταση της εφαρμογής του άρθρου αυτού για οποιοδήποτε συγγενικό του πρόσωπο, κατά την έννοια της περ. στ' του άρθρου 2 του παρόντος Κώδικα, καταβάλλοντας ποσό φόρου ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος για κάθε συγγενικό πρόσωπο. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται σε μία (1) δόση και δεν συμψηφίζεται με άλλες φορολογικές υποχρεώσεις ή τυχόν πιστωτικά υπόλοιπα.

**3.** Η αίτηση μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας με υπαγωγή στον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή κατά το παρόν άρθρο υποβάλλεται από το φυσικό πρόσωπο μέχρι τις 31 Μαρτίου έκαστου φορολογικού έτους στην Φορολογική Διοίκηση. Εντός της ίδιας προθεσμίας δύνανται να υποβάλουν αίτηση υπαγωγής στον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή κατά το παρόν άρθρο και φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 1 και έχουν ήδη μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα εντός του προηγούμενου φορολογικού έτους. Εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της αίτησης, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει την αίτηση και εκδίδει απόφαση, με την οποία την εγκρίνει ή την απορρίπτει.

Το φυσικό πρόσωπο δηλώνει στην αίτησή του το κράτος στο οποίο είχε την τελευταία φορολογική κατοικία του μέχρι την υποβολή της αίτησής του. Η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει τις φορολογικές αρχές του κράτους αυτού σχετικά με τη μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του εν λόγω φορολογούμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις περί διεθνούς διοικητικής συνεργασίας όπως αυτές ισχύουν.

**4.** Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από το πρώτο φορολογικό έτος για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση του φυσικού προσώπου για την υπαγωγή του στις διατάξεις του παρόντος άρθρου και λήγει μετά το πέρας δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν δύναται να παραταθεί πέραν των δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών.

**5.** Το φυσικό πρόσωπο που εντάσσεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφόσον σε κάποιο φορολογικό έτος δεν καταβάλλει ολόκληρο το οριζόμενο στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου κατ' αποκοπή ποσό φόρου, παύει να υπάγεται από το οικείο φορολογικό έτος στις διατάξεις του άρθρου αυτού και φορολογείται για το παγκόσμιο εισόδημά του βάσει των γενικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

**6.** Το φυσικό πρόσωπο δύναται σε οποιοδήποτε φορολογικό έτος κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης στην παρ. 4 εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου να υποβάλει αίτηση για την ανάκληση της υπαγωγής του στις διατάξεις αυτές. Σε περίπτωση ανάκλησης, το φυσικό πρόσωπο υπάγεται σε φορολογία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις για το φορολογικό έτος εντός του οποίου υποβάλλει την αίτηση ανάκλησης και δεν υποχρεούται στην καταβολή του οριζόμενου κατ' αποκοπή ποσού φόρου για το έτος αυτό.

**7.** Το φυσικό πρόσωπο οφείλει να αποδώσει το οριζόμενο στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου κατ' αποκοπή ποσό φόρου εντός τριάντα (30) ημερών από την έγκριση της αίτησής του κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται και η καταβολή του φόρου διενεργείται, με την επιφύλαξη των οριζομένων στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 67 του παρόντος Κώδικα.

**8.** Με την καταβολή του κατ' αποκοπή ποσού φόρου της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του φυσικού προσώπου που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος άρθρου για εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή και το φυσικό πρόσωπο απαλλάσσεται από φόρο κληρονομιών ή δωρεών περιουσίας που βρίσκεται στην αλλοδαπή.

**9.** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι επιλέξιμες κατηγορίες επενδύσεων, ο χρόνος διατηρήσεώς τους στην Ελλάδα, η διαδικασία αποδείξεως της επένδυσης, η παρακολούθηση της διατήρησης της επένδυσης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

**10.** Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας, η αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή, εξέταση και έγκριση της αίτησης, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση, η ανάκλησή της καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα ή λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.».

### **Άρθρο 3**

#### **Τροποποίηση άρθρου 8 ΚΦΕ**

## **για τη ρύθμιση των ανείσπρακτων δεδουλευμένων αποδοχών**

- 1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«Ειδικά για τις ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράττονται το έτος 2014 και μετά και εφόσον αναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο ή προκύπτει με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο το έτος στο οποίο ανάγονται, υπάγονται σε φόρο με βάση τις διατάξεις του έτους που ανάγονται.»

- 2. Η διάταξη της παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζεται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.**

### **Άρθρο 4**

#### **Τροποποίηση άρθρου 13 ΚΦΕ για τις παροχές σε είδος**

- 1. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4172/2013 αντικαθίστανται ως εξής:**

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, οποιεσδήποτε παροχές σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος ή συγγενικά πρόσωπα αυτών κατά την έννοια των διατάξεων της περ. στ' του άρθρου 2 συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημά του στην αγοραία αξία τους, εφόσον η συνολική αξία των παροχών σε είδος υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά φορολογικό έτος και μόνο για το υπερβάλλον ποσό.

2. Η αξία της παραχώρησης ενός οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του φορολογικού έτους, υπολογίζεται ως ποσοστό της Λιανικής Τιμής Προ Φόρων (ΛΤΠΦ) του οχήματος ως εξής:

α) για ΛΤΠΦ από 0 έως 12.000 ευρώ ως ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

β) για ΛΤΠΦ από 12.001 έως 17.000 ευρώ ως ποσοστό επτά τοις εκατό (7%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

γ) για ΛΤΠΦ από 17.001 έως 20.000 ευρώ ως ποσοστό δεκατέσσερα τοις εκατό (14%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

δ) για ΛΤΠΦ από 20.001 έως 25.000 ευρώ ως ποσοστό δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

ε) για ΛΤΠΦ πλέον των 25.001 ευρώ ως ποσοστό είκοσι δύο τοις εκατό (22%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα, ανεξάρτητα αν το όχημα ανήκει στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένο με οποιονδήποτε τρόπο στα ανωτέρω πρόσωπα.

Το ανωτέρω ποσοστό καθενός οχήματος δεν επιμερίζεται σε περισσότερα του ενός πρόσωπα.

Η αξία της παραχώρησης του οχήματος μειώνεται βάσει παλαιότητας ως εξής:

i) 0-2 έτη καμία μείωση

ii) 3-5 έτη μείωση δέκα τοις εκατό (10%)

iii) 6-9 έτη μείωση είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)

iv) Από 10 έτη και μετά μείωση πενήντα τοις εκατό (50%).

Από τις διατάξεις του παρόντος εξαιρούνται τα οχήματα που παραχωρούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς και έχουν Λιανική Τιμή Πώλησης προ Φόρων έως 17.000 ευρώ.

3. Οι παροχές σε είδος με τη μορφή δανείου, προς εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο ή συγγενικά πρόσωπα αυτών κατά την έννοια των διατάξεων της περ. στ' του άρθρου 2 από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, είτε περιβάλλονται τη μορφή έγγραφης συμφωνίας είτε όχι, αποτιμώνται με βάση το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή, εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς, του οποίου η μέθοδος υπολογισμού ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατά τον ίδιο μήνα και των τόκων που τυχόν κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του εν λόγω ημερολογιακού μήνα.

4. Η αγοραία αξία των παροχών σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος ή συγγενικά πρόσωπα αυτών κατά την έννοια των διατάξεων της περ. στ' του άρθρου 2 από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών προσδιορίζεται κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης ή μεταβίβασής του και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση. Η αγοραία αξία άσκησης δικαιώματος είναι η τιμή κλεισίματος της μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη κατά την τιμή διάθεσης του δικαιώματος.

5. Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο ή συγγενικά πρόσωπα αυτών κατά την έννοια των διατάξεων της περ. στ' του άρθρου 2 από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

## Άρθρο 5

### Τροποποίηση άρθρου 14 ΚΦΕ σχετικά με απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις

1. Στο τέλος της περίπτωσης ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 14 διαγράφεται η λέξη «και» και τίθεται κόμμα και στο τέλος της περίπτωσης ια) της παραγράφου 1 του άρθρου 14 διαγράφεται η τελεία, τίθεται κόμμα και **προστίθενται νέα εδάφια ιβ) και ιγ) ως εξής:**

«ιβ) η αποζημίωση για αγορά μηνιαίων ή ετήσιων καρτών απεριορίστων διαδρομών μέσων μαζικής μεταφοράς και

ιγ) η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km προς ένα εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο ή συγγενικά πρόσωπα αυτών κατά την έννοια των διατάξεων της περ. στ' του άρθρου 2 από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του φορολογικού έτους.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 6**

### **Τροποποίηση του άρθρου 15 ΚΦΕ σχετικά με το φορολογικό συντελεστή**

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

| Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ | Φορολογικός συντελεστής (%) |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| 0-10.000                                                           | 9%                          |
| 10.001-20.000                                                      | 22%                         |
| 20.001-30.000                                                      | 28%                         |
| 30.001-40.000                                                      | 36%                         |
| 40.001 -                                                           | 44%                         |

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται για το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν:

α) οι αξιωματικοί που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 15% και

β) το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 10%.

Τα ως άνω εισοδήματα φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων τους μόνο για αυτά.

Εξαιρετικά για τους αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα, που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, για το εισόδημα που αποκτούν από μισθωτή εργασία σε πλοία του εμπορικού ναυτικού με ελληνική σημαία, που εκτελούν αποκλειστικά διεθνείς πλόες, με την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος που διενεργείται με τους συντελεστές των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης που διενεργείται με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 43Α του νόμου αυτού, εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση μόνο για αυτά.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 7**

### **Τροποποίηση του άρθρου 15 ΚΦΕ σχετικά με τις δαπάνες που αποδεικνύονται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής**

**1. Στο άρθρο 15 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παράγραφος 6, ως εξής:**

«6. α) Ως δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, θεωρούνται δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ., οι οποίες καταβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες, πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 4537/2018 και χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού.

β) Το απαιτούμενο ποσό δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ορίζεται σε ποσοστό 30% του πραγματικού εισοδήματος που προέρχεται από μισθωτή εργασία – συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα και μέχρι είκοσι χιλιάδες ευρώ (20.000 €) δαπανών. Στον υπολογισμό του πραγματικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνεται το ποσό της εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43 Α.

Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή της κλίμακας της παραγράφου 1 προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, πολλαπλασιαζόμενης με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%).

Στο φορολογούμενο του οποίου έχει κατασχεθεί ο λογαριασμός, το όριο δαπανών του πρώτου εδαφίου της παρούσας περιορίζεται στις πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000 €) δαπανών.

γ) Η προηγούμενη περίπτωση β' του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(i) Φορολογούμενοι που έχουν συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ο) έτος της ηλικίας τους.

(ii) Άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

(iii) Όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση.

(iv) Οι φορολογικοί κάτοικοι της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ν. 4172/2013, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα.

(v) Δημόσιοι λειτουργοί και δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας που διαβιούν ή εργάζονται στην αλλοδαπή.

(vi) Ανήλικοι που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

(vii) Οι υπηρετούντες την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία.

(viii) Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους.

(ix) Οι φορολογούμενοι που είναι δικαιούχοι Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ).

(x) Οι φορολογούμενοι που βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας (πέραν των 6 μηνών).

(xi) Όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα.

(xii) Οι φυλακισμένοι.

δ) Οι δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της περίπτωσης β' του άρθρου αυτού, εφόσον περιλαμβάνονται στις ακόλουθες ομάδες του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ.:

Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά).

Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός).

Ομάδα 3 (Ενδυση και υπόδηση).

Ομάδα 4 (Στέγαση), εξαιρουμένων των ενοικίων.

Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες).

Ομάδα 6 (Υγεία).

Ομάδα 7 (Μεταφορές), εξαιρουμένης της δαπάνης για τέλη κυκλοφορίας και της αγοράς οχημάτων, πλην των ποδηλάτων.

Ομάδα 8 (Επικοινωνίες).

Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), εξαιρουμένης της αγοράς σκαφών, αεροπλάνων και αεροσκαφών.

Ομάδα 10 (Εκπαίδευση).

Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια).

Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες).

ε) Το ποσό των δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής δηλώνεται ατομικά από κάθε σύζυγο ή από κάθε μέρος συμφώνου συμβίωσης. Σε περίπτωση κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, όπου καλύπτεται το απαιτούμενο ποσό δαπανών από οποιονδήποτε εκ των δυο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, το τυχόν πλεονάζον ποσό δύναται κατά την εκκαθάριση να μεταφερθεί στον άλλο σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν κάλυψη του απαιτούμενου ποσού δαπανών. Στις περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) οι πραγματικοί δικαιούχοι, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις, μπορούν να χρησιμοποιούν τους εν λόγω λογαριασμούς ανάλογα με τις πραγματοποιούμενες δαπάνες τους. Τα ίδια ισχύουν και για πιστωτικές κάρτες με δικαιούχους κύρια και πρόσθετα μέλη.

στ) Σε περίπτωση που οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί και οι οποίες αφορούν καταβολές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και ΕΝΦΙΑ, δανειακές υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ενοίκια υπερβαίνουν το 60% του πραγματικού εισοδήματος, το απαιτούμενο ποσοστό δαπανών της παρ. 1 β) του παρόντος περιορίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%). Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι οι ανωτέρω δαπάνες έχουν καταβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως ορίζονται στην περ. α' της παρούσας.

ζ) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας. Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζεται η διαδικασία συγκέντρωσης των απαραίτητων δεδομένων από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.»

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 40 του ν. 4172/2013 προστίθεται, μετά την κλίμακα, εδάφιο ως εξής:

«Για τα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία που φορολογούνται σύμφωνα με την ανωτέρω κλίμακα, εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 6 του άρθρου 15 του παρόντος.»

3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται και για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 8**

### **Τροποποίηση άρθρων 15 και 64 ΚΦΕ σχετικά με καταβολές προς τους εργαζομένους για τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου**

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:



«Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που (α) πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του, ή (β) γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου, πτώχευσης του εργοδότη, ή (γ) πραγματοποιείται λόγω συμμετοχής του εργαζομένου σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που (α) πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του, ή (β) γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου, πτώχευσης του εργοδότη, ή (γ) πραγματοποιείται λόγω συμμετοχής του εργαζομένου σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου.»

3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 9**

### **Τροποποίηση άρθρου 16 ΚΦΕ σχετικά με τη μείωση φόρου εισοδήματος**

1. Οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4172/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των επτακοσίων εβδομήντα επτά (777) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11. Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε οκτακόσια δέκα (810) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε εννιακόσια (900) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα, σε χίλια εκατόν είκοσι (1.120) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και σε χίλια τρακόσια σαράντα (1.340) ευρώ για τέσσερα (4) εξαρτώμενα τέκνα. Για κάθε επιπλέον εξαρτώμενο τέκνο μετά το τέταρτο, η μείωση του φόρου αυξάνεται κατά 220 ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

2. Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά είκοσι (20) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις μέχρι του ποσού της μείωσης του φόρου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Οι προβλέψεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για φορολογούμενους με πέντε (5) εξαρτώμενα τέκνα και άνω.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 10**

### **Τροποποίηση άρθρου 21 ΚΦΕ για το χαρακτηρισμό ως εισοδήματος της ωφέλειας**

## **από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από είσπραξη χρέους**

- 1. Στο άρθρο 21 του ν. 4172/2013 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:**

«6. Η ωφέλεια επιχείρησης που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από την είσπραξη χρέους στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού, η οποία λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους συνεργασίας, αποτελεί εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην περίπτωση αυτή δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί φορολογίας δωρεών του ν.2961/2001.»

- 2. Η διάταξη της παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζεται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.**

## **Άρθρο 11**

### **Τροποποίηση άρθρου 22 για δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης**

- 1. Η περίπτωση α΄ του άρθρου 22 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«α) πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της, συμπεριλαμβανομένων και δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.»

- 2. Στο τέλος της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 22 του ν. 4172/2013 προστίθεται εδάφιο ως εξής:**

«Ειδικά οι δαπάνες για δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης εκπίπτουν υπό την προϋπόθεση η επιχείρηση να εμφανίζει λογιστικά κέρδη στο φορολογικό έτος που πραγματοποιήθηκαν. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που η δράση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος του Δημοσίου.»

- 3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος εφαρμόζονται για δαπάνες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που πραγματοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.**

## **Άρθρο 12**

### **Προσθήκη νέου άρθρου 22B στον ΚΦΕ σχετικά με την χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης στις επιχειρήσεις για την αγορά καρτών απεριορίστων διαδρομών ΜΜΜ**

- 1. Μετά το άρθρο 22 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέο άρθρο 22B ως εξής:**

#### **«Άρθρο 22 Β Χορήγηση προσαυξημένης έκπτωσης για δαπάνη αγοράς μηνιαίων ή ετήσιων καρτών**

α) Για τη δαπάνη αγοράς μηνιαίων ή ετήσιων καρτών απεριορίστων διαδρομών μέσω μαζικής μεταφοράς, χορηγείται στην επιχείρηση δυνατότητα έκπτωσης από τα ακαθάριστα έσοδά της, κατά το χρόνο πραγματοποίησής της, προσαυξημένης κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για τη δαπάνη μίσθωσης εταιρικού επιβατικού αυτοκινήτου μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/Km, με μέγιστη Λιανική Τιμή Προ Φόρων (ΛΤΠΦ) έως τις 40.000 Ευρώ, χορηγείται στην επιχείρηση δυνατότητα έκπτωσης από τα ακαθάριστα έσοδά της, κατά το χρόνο πραγματοποίησής της, προσαυξημένης κατά ποσοστό 30 τοις εκατό (30%).

γ) Για τη δαπάνη εγκατάστασης και λειτουργίας δημόσια προσβάσιμων σημείων φόρτισης οχημάτων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/Km, χορηγείται στην επιχείρηση δυνατότητα έκπτωσης από τα ακαθάριστα έσοδά της, κατά το χρόνο πραγματοποίησής της, προσαυξημένης κατά ποσοστό 30 τοις εκατό (30%).»

**2.** Οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 13**

### **Τροποποίηση άρθρου 23 ΚΦΕ για μη εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες**

**1.** Η περίπτωση β' του άρθρου 23 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των τριακοσίων (300) ευρώ, εφόσον η τμηματική ή ολική εξόφληση δεν έγινε με τη χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών, »

**2.** Στο άρθρο 23 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα περίπτωση ιε' ως εξής:

«ιε) Οι δαπάνες ενοικίων εφόσον η εξόφλησή τους δεν έχει πραγματοποιηθεί με τη χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών.»

**3.** Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 14**

### **Τροποποίηση άρθρου 24 ΚΦΕ για φορολογικές αποσβέσεις στα μη ρυπογόνα μέσα μεταφοράς**

**1.** Η περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

β) τον μισθωτή, σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά την έννοια των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε. δυνάμει του Κανονισμού 1606/2002 (Δ.Π.Χ.Α. – υποχρεωτική εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α.) καθώς και κατά την έννοια του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα).

2. α. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, η περίπτωση «Μέσα μεταφοράς ατόμων» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Μέσα μεταφοράς ατόμων εκτός από τα μέσα μεταφοράς μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km»

β. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς ατόμων μηδενικών ρύπων» και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται : «25%».

γ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς ατόμων χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km » και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται : «20%».

δ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, η περίπτωση «Μέσα Μεταφοράς Εμπορευμάτων» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων εκτός από μέσα μεταφοράς μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km»

ε. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων μηδενικών ρύπων», και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται : «20%».

στ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km», και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται : «15%».

ζ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων μηδενικών ρύπων» και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται : «15%».

η. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km» και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται : «10%».

θ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 η περίπτωση «αεροσκάφη, σιδηροδρομικοί συρμοί, πλοία και σκάφη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «αεροσκάφη, σιδηροδρομικοί συρμοί, πλοία και σκάφη εκτός από μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO<sub>2</sub>/km »

3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος εφαρμόζονται για αποσβέσεις που αφορούν σε φορολογικά έτη από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 15**

### **Τροποποίηση άρθρου 26 ΚΦΕ για τη διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων ποσών μικρού ύψους**

**1. Η παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«4. α. Απαίτηση δύναται να διαγραφεί για φορολογικούς σκοπούς μόνον εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- (i) έχει προηγουμένως εγγραφεί ποσό που αντιστοιχεί στην οφειλή ως έσοδο,
- (ii) έχει προηγουμένως διαγραφεί από τα βιβλία του φορολογούμενου και
- (iii) έχουν αναληφθεί όλες οι κατά νόμο ενέργειες για την είσπραξη της απαίτησης.

β. Απαιτήσεις συνολικού ύψους, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, μέχρι τριακόσια (300) ευρώ ανά αντισυμβαλλόμενο, δύναται να διαγραφούν στο φορολογικό έτος εντός του οποίου συμπληρώνονται δώδεκα (12) μήνες από τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστησαν ληξιπρόθεσμες, χωρίς να έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των υποπεριπτώσεων (i) και (ii) της περ. α' της παρούσας και οι οφειλότες έχουν λάβει αποδεδειγμένα γνώση της διαγραφής της οφειλής τους. Το συνολικό ύψος των απαιτήσεων που διαγράφονται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο δεν δύναται να υπερβαίνει, ανά φορολογικό έτος, ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνόλου του οφειλόμενου υπολοίπου των απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης.

γ. Απαιτήσεις που διαγράφονται στο πλαίσιο αμοιβαίας συμφωνίας ή δικαστικού συμβιβασμού, ανεξαρτήτως του αν έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη, δύναται να διαγραφούν για φορολογικούς σκοπούς μη εφαρμοζομένων των διατάξεων της υποπερ. (iii) της περ. α' της παρούσας. Στην περίπτωση και κατά το μέρος που δεν έχει σχηματισθεί πρόβλεψη, το σχετικό ποσό της διαγραφής της απαίτησης εκπίπτει με βάση τις διατάξεις του άρθρου 22.».

**2. Οι διατάξεις της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με τη με την παρ. 1 του παρόντος, ισχύουν για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά ανεξάρτητα από τον χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε η απαίτηση. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και στην περίπτωση που έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας.**

## **Άρθρο 16**

### **Προσθήκη άρθρου 39 Β ΚΦΕ σχετικά με την έκπτωση φόρου για δαπάνες που αφορούν λήψη υπηρεσιών για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων**

**1. Μετά το άρθρο 39 Α του ν. 4172/2013 προστίθεται νέο άρθρο 39 Β ως εξής:**

«1. Οι δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν από 1.1.2020 μέχρι και 31.12.2022 για τη λήψη υπηρεσιών που σχετίζονται με την ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων, τα οποία δεν έχουν ήδη ενταχθεί ή δεν θα ενταχθούν σε πρόγραμμα αναβάθμισης κτιρίων, μειώνουν ισόποσα κατανεμημένες σε περίοδο τεσσάρων (4) ετών, σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40 %) του ύψους τους, το φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, με ανώτατο όριο δαπάνης τις σαράντα οκτώ χιλιάδες (48.000) ευρώ.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την μείωση του φόρου από το ποσό των δαπανών, αποτελεί η απόδειξή τους με νόμιμα παραστατικά του ν. 4308/2014 και η εξόφλησή τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες, πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 και χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού.

3. Σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζεται η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 39, μέχρι και την 31.12.2026.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Διοικητή της ΑΑΔΕ, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

**2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται από 1.1.2020 και μετά.**

**Άρθρο 17**

**Τροποποίηση άρθρου 43 Α  
σχετικά με την απαλλαγή από την εισφορά αλληλεγγύης των ΑμεΑ  
με ποσοστό αναπηρίας άνω του 80%**

**1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 43 Α αντικαθίσταται ως εξής:**

«2. Εξαιρούνται και δεν προσμετρώνται τα εισοδήματα των προσώπων που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, η αποζημίωση για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης της περίπτωσης ε' της παρ. 3 του άρθρου 12 και της περίπτωσης στ' της παρ. 1 του άρθρου 14.»

**2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.**

**Άρθρο 18**

**Τροποποίηση άρθρων 37, 43 Α και 47 ΚΦΕ  
σχετικά με την απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος και την εισφορά αλληλεγγύης  
των τόκων εταιρικών ομολόγων**

**1. Στο τέλος του άρθρου 37 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παράγραφος 5 ως εξής:**

«5. Το εισόδημα από τόκους εταιρικών ομολόγων εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. βάσει των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 ή σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά εκτός ΕΕ, η οποία εποπτεύεται από αρχή

διαπιστευμένη στον Διεθνή Οργανισμό Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) που αποκτώνται από φυσικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και την εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43 Α.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 37 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και δεν διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση.».

3. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 43Α του νόμου 4172/2013 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Επίσης, εξαιρούνται από την υποχρέωση επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης τα φυσικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος, για το εισόδημα από τόκους κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και για το εισόδημα από τόκους εταιρικών ομολόγων κατά την παρ. 5 του άρθρου 37.»

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 έχουν εφαρμογή για πληρωμές τόκων που πραγματοποιούνται από την 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 19**

### **Προσθήκη άρθρου 48 Α ΚΦΕ για την απαλλαγή υπό όρους των νομικών προσώπων που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας από τον φόρο υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής**

1. Μετά το άρθρο 48 ν. 4172/2013 προστίθεται νέο άρθρο 48 Α ως εξής :

#### **« Άρθρο 48 Α**

1. Το εισόδημα που προκύπτει από την υπεραξία μεταβίβασης τίτλων συμμετοχής σε νομικό πρόσωπο που εισπράττει ένα νομικό πρόσωπο που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, απαλλάσσεται από το φόρο, εάν το νομικό πρόσωπο του οποίου οι τίτλοι μεταβιβάζονται πληροί σωρευτικά τους ακόλουθους όρους:

α) περιλαμβάνεται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α' της Οδηγίας 2011/96/ΕΕ, όπως ισχύει και

β) είναι φορολογικός κάτοικος κρατους-μέλους της ΕΕ, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρείται κάτοικος τρίτου κράτους εκτός ΕΕ κατ' εφαρμογήν όρων σύμβασης περί αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος και

γ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β' της οδηγίας 2011/96/ΕΕ ή σε οποιονδήποτε άλλον φόρο αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς και

δ) το μεταβιβάζον νομικό πρόσωπο κατέχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας ή του πλήθους του μετοχικού κεφαλαίου ή των

δικαιωμάτων ψήφου του νομικού προσώπου του οποίου οι τίτλοι συμμετοχής μεταβιβάζονται και  
ε) το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής διακρατείται τουλάχιστον τριάντα έξι (36) μήνες.

2. Η ανωτέρω απαλλαγή της παραγράφου 1 είναι οριστική και τα εισοδήματα αυτά δεν φορολογούνται ούτε κατά τη διανομή ή κεφαλαιοποίηση των κερδών αυτών κατά τις διατάξεις του άρθρου 47 παρ.1.»

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 20**

### **Τροποποίηση άρθρου 58 ΚΦΕ για τη μείωση του φορολογικού συντελεστή των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα**

**1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«1. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων της περίπτωσης β' της παρούσας παραγράφου, καθώς και οι υπόχρεοι των περιπτώσεων β', γ', δ', ε', στ' και ζ' του άρθρου 45 που τηρούν απλογραφικά βιβλία, φορολογούνται με συντελεστή είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019.»

**2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«2. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).»

## **Άρθρο 21**

### **Τροποποίηση άρθρου 63 ΚΦΕ για αποσαφήνιση της ισχύουσας εξαίρεσης από την παρακράτηση φόρου από τόκους και δικαιώματα μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων υπό όρους**

**1. Η παρ. 2 του άρθρου 63 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«2. Ανεξάρτητα από το άρθρο 61, δεν παρακρατείται φόρος από τόκους και δικαιώματα (royalties) που καταβάλλονται σε νομικό πρόσωπο που αναφέρεται στο Παράρτημα της Οδηγίας 2003/49/ΕΚ για την καθιέρωση κοινού συστήματος φορολόγησης των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων κρατών – μελών είτε της ημεδαπής είτε της αλλοδαπής, όπως αυτή ισχύει, εφόσον:

α) το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα που εισπράττει κατέχει άμεσα μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), βάσει αξίας ή αριθμού, στο μετοχικό κεφάλαιο ή δικαιώματα ψήφου του φορολογούμενου που προβαίνει στην



καταβολή ή ο φορολογούμενος που καταβάλλει, κατέχει άμεσα μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στο μετοχικό κεφάλαιο του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που εισπράττει, ή ένα τρίτο νομικό πρόσωπο ή μία νομική οντότητα κατέχει άμεσα μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στο μετοχικό κεφάλαιο τόσο του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που εισπράττει όσο και του φορολογούμενου που προβαίνει στην καταβολή,

β) το ελάχιστο ποσοστό κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής διακρατείται για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες, και

γ) το νομικό πρόσωπο που εισπράττει:

αα) περιλαμβάνεται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα της Οδηγίας 2003/49/EK, όπως ισχύει, και

ββ) είναι φορολογικός κάτοικος κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος, και

γγ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο άρθρο 3 της Οδηγίας 2003/49/EK ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.»

**2.** Οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 22**

### **Τροποποίηση άρθρου 64 ΚΦΕ σχετικά με τον συντελεστή παρακράτησης φόρου για τα μερίσματα**

**1. Η περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 64 ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«α) για μερίσματα πέντε τοις εκατό (5%).»

**2.** Οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος έχουν εφαρμογή από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 23**

### **Τροποποίηση άρθρου 65 ΚΦΕ σχετικά με τα κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς**

**1. Η περ. β' της παραγράφου 6 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 τροποποιείται ως εξής:**

«β) υπόκειται σε φόρο επί των κερδών ή των εισοδημάτων ή του κεφαλαίου, του οποίου ο συντελεστής είναι ίσος ή κατώτερος από το εξήντα τοις εκατό (60%) του συντελεστή φορολογίας νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που θα οφειλόταν σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, εάν ήταν φορολογικός κάτοικος ή διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. στην Ελλάδα.»

**2.** Η διάταξη της παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζεται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 24**

**Τροποποίηση άρθρου 71 ΚΦΕ**  
**σχετικά με την βεβαίωση ποσού ίσου με το 95% του φόρου από επιχειρηματική**  
**δραστηριότητα και την μείωση της προκαταβολής φόρου του φορολογικού έτους 2018**

**1. Στην παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 4172/2013 προστίθεται εδάφιο ως εξής:**

«Με βάση τη δήλωση που υποβάλλει το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας αποκλειστικά και μόνο για το φορολογικό έτος 2018, βεβαιώνεται ποσό ίσο με το ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) του φόρου που προκύπτει από επιχειρηματική δραστηριότητα για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του έτους αυτού.»

**2. Η διάταξη της παρ. 1 του παρόντος εφαρμόζεται για την προκαταβολή φόρου που έχει βεβαιωθεί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2018.**

**Άρθρο 25**

**Τροποποίηση άρθρων 71 Β και 71 Γ ΚΦΕ**  
**για την κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών**  
**εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών και Ε.Π.Ε.**

**1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 71 Β του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«3. Ο φόρος αυτός βαρύνει την εταιρεία και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την εταιρεία ή τους μετόχους.»

**2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 71 Β του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«5. Σε περίπτωση που πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η ανώνυμη εταιρεία ή μειωθεί το μετοχικό της κεφάλαιο με σκοπό επιστροφής των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δε λογίζονται φορολογικώς ως μετοχικό κεφάλαιο που έχει καταβληθεί και φορολογούνται με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τη φορολογία εισοδήματος κατά τον χρόνο της διάλυσης της εταιρείας ή μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

**3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 71 Β του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«6. Ανώνυμες εταιρείες, με μετοχές εισηγμένες ή μη, που έχουν σχηματίσει αποθεματικά είτε από υπεραξία μετοχών που προέρχεται από απόσχιση κλάδου ή από συγχώνευση εταιρειών στις οποίες συμμετέχει είτε από την αύξηση της αξίας των συμμετοχών της εταιρείας ή από διανομή μετοχών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 1 του α.ν. 148/1967, του ν. 542/1977, του ν. 1249/1982 και του ν. 1839/1989 κατόπιν κεφαλαιοποίησής της υπεραξίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή πάγιων περιουσιακών στοιχείων θυγατρικής εταιρείας ή άλλης εταιρείας στην οποία συμμετέχουν, μπορούν να προβούν σε κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών αυτών. Η κεφαλαιοποίηση αυτή δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, ούτε σε εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43 Α του παρόντος νόμου.»

**4. Η παράγραφος 8 του άρθρου 71 Β του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«8. Για τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται με τις διατάξεις του παρόντος, η αύξηση αυτή του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται είτε με την ανάλογη αύξηση της ονομαστικής αξίας των μετοχών που υπάρχουν κατά το χρόνο της κεφαλαιοποίησης, είτε με την έκδοση νέων μετοχών, είτε και με τους δύο αυτούς τρόπους. Οι νέες μετοχές που θα εκδοθούν διανέμονται δωρεάν στους μετόχους, κατά την αναλογία των μετοχών που κατέχουν αυτοί κατά το χρόνο της κεφαλαιοποίησης των εν λόγω αποθεματικών.»

**5. Η παρ. 1 του άρθρου 71 Γ του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«1. Οι ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν ολικά ή μερικά, τα αφορολόγητα αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων, με εξαίρεση το αποθεματικό του άρθρου 18 του α.ν. 942/1949 (Α' 96). Στην περίπτωση αυτή, οι μεν ανώνυμες εταιρίες, δύνανται να κάνουν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου είτε με την έκδοση νέων μετοχών που διανέμονται δωρεάν στους μετόχους κατά την αναλογία των μετοχών που κατέχουν αυτοί κατά το χρόνο της κεφαλαιοποίησης, είτε με την αύξηση της ονομαστικής αξίας, είτε και με τους δύο τρόπους, οι δε εταιρίες περιορισμένης ευθύνης θα κάνουν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου με έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων, τα οποία διανέμονται δωρεάν στους παλαιούς εταίρους, κατ' αναλογία των μεριδίων τους.»

**6. Η παρ. 2 του άρθρου 71 Γ του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«2. Τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται φορολογούνται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), χωρίς καμιά άλλη επιβάρυνση. Ο φόρος που οφείλεται αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση, η οποία πρέπει να υποβληθεί σ' έναν μήνα από την καταχώρηση στο ΓΕ.Μ.Η. της αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ίσες εξαμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης. Ο φόρος αυτός αποτελεί έξοδο για την εταιρεία και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της εταιρείας, κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών, ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την εταιρεία ή τους μετόχους ή εταίρους της.»

**7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 71 Γ του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«4. Σε περίπτωση που πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η ανώνυμη εταιρεία ή μειωθεί το μετοχικό κεφάλαιό της με σκοπό επιστροφής των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δε λογίζονται φορολογικώς ως μετοχικό κεφάλαιο που έχει καταβληθεί και φορολογούνται με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης ή μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.»

**8. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 71 Γ του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«5. Προκειμένου για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης στην περίπτωση κατά την οποία πριν από την πάροδο πέντε (5) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η εταιρεία αυτή ή μειωθεί το εταιρικό της κεφάλαιο με σκοπό την επιστροφή των αποθεματικών στους εταίρους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά προστίθενται στα κέρδη της εταιρείας που πραγματοποιεί στο χρόνο της διάλυσης ή μείωσης του κεφαλαίου και φορολογούνται με τις διατάξεις φορολογίας εισοδήματος που ισχύουν κατά τον χρόνο διάλυσης της εταιρείας ή μείωσης του εταιρικού της κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.»

9. Οι διατάξεις των παρ. 1-8 του παρόντος εφαρμόζονται από 1.1.2020 και μετά.

## **Άρθρο 26**

### **Τροποποίηση άρθρου 72 ν. 4172/2013 για την αναστολή του φόρου υπεραξίας**

**Η περίπτ. α' της παραγράφου 33 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«α. Η ισχύς του άρθρου 41 αναστέλλεται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2022.»

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**

## **Άρθρο 27**

### **Τροποποίηση του άρθρου 36 του ΚΦΔ σχετικά με την παράταση της παραγραφής σε περίπτωση εκκίνησης ΔΑΔ**

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4174/2013 προστίθεται περ. δ' ως εξής:

«δ) για όσο διάστημα διαρκεί η προθεσμία υποβολής αιτήματος Διαδικασίας Αμοιβαίου Διακανονισμού του άρθρου 63<sup>Α</sup>, όπως αυτή ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις που προβλέπουν τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος ΔΑΔ, και μόνο για την υποβολή και αποδοχή του σχετικού αιτήματος, καθώς επίσης και, εφόσον υποβληθεί τέτοιο αίτημα, για όσο χρόνο διαρκεί η Διαδικασία Αμοιβαίου Διακανονισμού, και μόνο για το ζήτημα το οποίο αφορά ή σχετίζεται με αυτή.

Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης Αμοιβαίου Διακανονισμού, παρατείνεται για ένα έτος μετά την έκδοση της απόφασης η περίοδος παραγραφής του Δικαιώματος του Δημοσίου να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου με έρεισμα την απόφαση αυτή και με σκοπό τη συμμόρφωση με αυτήν.»

2. Οι διατάξεις της νέας περίπτωσης δ' καταλαμβάνουν τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής αιτήματος ΔΑΔ σύμφωνα με τις διατάξεις της εφαρμοζόμενης Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ή του ν. 2216/1994 (Σύμβαση Διαιτησίας) καθώς και για τα αιτήματα ΔΑΔ που είτε εκκρεμούν ενώπιον της αρμόδιας

αρχής κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος είτε για αυτά για τα οποία έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμα η σχετική Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού του άρθρου 63Α ΚΦΔ.

**3. α. Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 αντικαθίσταται ως εξής:**

«(α) εάν, εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής, υποβάλλεται αρχική ή τροποποιητική δήλωση ή περιέρχονται σε γνώση οποιασδήποτε Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 25 σε υπόθεση που έχει διενεργηθεί πλήρης έλεγχος ή σε κάθε άλλη περίπτωση περιέρχονται σε γνώση της Φορολογικής Διοίκησης πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή εκτός Φορολογικής Διοίκησης, από τις οποίες προκύπτει φορολογική οφειλή, για περίοδο ενός έτους από τη λήξη της πενταετίας, και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν.»

**β. Η παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 4174/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«3. Εξαιρετικά, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή της δήλωσης: (α) σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δήλωση εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, (β) σε περίπτωση που μετά την πενταετία περιέλθουν σε γνώση οποιασδήποτε Υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης νέα στοιχεία ή πληροφορίες που δεν θα μπορούσαν να είναι σε γνώση αυτής εντός της πενταετίας και προκύπτει ότι η φορολογική οφειλή υπερβαίνει αυτήν που είχε προσδιορισθεί βάσει προηγούμενου άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και μόνο για το ζήτημα στο οποίο αφορούν.»

γ. Η διάταξη της παρ. 2 β του παρόντος καταλαμβάνει φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις από 1.1.2018 και μετά.

δ. Ειδικά για τις χρήσεις 2012 και 2013 και τα φορολογικά έτη 2014, 2015, 2016 και 2017, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου για περιπτώσεις φοροδιαφυγής, μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

## **Άρθρο 28**

### **Τροποποίηση άρθρου 50 ΚΦΔ**

**1. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, αντικαθίστανται ως εξής:**

«1. Τα πρόσωπα, που είναι εκτελεστικοί πρόεδροι, διευθυντές, γενικοί διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους, ως και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιεσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ' αυτών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α. τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής του,
- β. οι οφειλές αυτές γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων και
- γ. οι υπό παρ. 1 οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δύνανται να ορίζονται μαχητά τεκμήριο έλλειψης υπαιτιότητας.

2. Στα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως με τα υπό παρ. 1 πρόσωπα για την πληρωμή των οφειλομένων φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και των επ' αυτών τόκων, προστίμων, προσαυξήσεων και οποιωνδήποτε χρηματικών κυρώσεων του διαλυόμενου νομικού προσώπου και εκείνο που το απορρόφησε ή το νέο νομικό πρόσωπο που συστήθηκε, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους.

3. Οφειλές, που κατά την θέση σε ισχύ του παρόντος έχουν βεβαιωθεί σε βάρος προσώπων ως αλληλεγγύως και προσωπικά ευθυνομένων για οφειλές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 50 παρ. 1 και 2, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του από την παρ. 1 του παρόντος, παύουν να βαραίνουν τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα, εφόσον τα τελευταία δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις, που τίθενται με τις διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου για τη θεμελίωση της αλληλέγγυας ευθύνης.

Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλεται αίτηση στην αρχή που προέβη στις σχετικές ενέργειες αναζήτησης της ευθύνης του οικείου προσώπου εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και για εκκρεμείς υποθέσεις οφειλών υπό την έννοια του Άρθρου 72 παρ.50 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

2. Οι παρ. 4, 5 και 8 του Άρθρου 50 του ν. 4174/2013 καταργούνται και οι παράγραφοι 6, 7 και 9 αναριθμούνται σε παρ. 4, 5 και 6 αντίστοιχα.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄**  
**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)**

**Άρθρο 29**

**Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Φ.Π.Α.  
σχετικά με την αναστολή του Φ.Π.Α.  
στη μεταβίβαση ακινήτων**

- 1. Μετά την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000, Α΄ 248) προστίθεται παράγραφος 4α ως εξής:**

«4α. Με αίτηση του υποκειμένου στον φόρο, κατασκευαστή οικοδομών προς πώληση, αναστέλλεται, υποχρεωτικά μέχρι 31.12.2022, η εφαρμογή του ΦΠΑ στα ακίνητα των παραγράφων 1 και 2 α του παρόντος άρθρου. Η αναστολή αφορά το σύνολο των αδιάθετων παραπάνω ακινήτων του υποκειμένου. Μαζί με την αίτηση ο υποκείμενος υποβάλλει κατάσταση με τα αδιάθετα ακίνητα και το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στο κάθε ακίνητο προς διακανονισμό.

Η αίτηση υποβάλλεται εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας παραγράφου για τις ήδη εκδοθείσες άδειες, ενώ για άδειες που εκδίδονται από την έναρξη ισχύος των διατάξεων αυτών και εφεξής εφαρμόζεται εξάμηνη προθεσμία από την έκδοση της άδειας.»

- 2. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:**

«Ειδικά για τις περιπτώσεις αντιπαροχής, η εργολαβία του υποκειμένου στο φόρο κατασκευαστή οικοδομών προς πώληση προς τον οικοπεδούχο, δεν υπάγεται στο φόρο όταν ο υποκείμενος κατασκευαστής έχει υπαχθεί σε καθεστώς αναστολής του φόρου, σύμφωνα με την παράγραφο 4α του παρόντος άρθρου.»

- 3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:**

«5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί: α) να ορίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, και β) να τροποποιούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής στο καθεστώς του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4α, εφόσον η άδεια οικοδομής έχει εκδοθεί από 1.1.2020 και η κατασκευή της οικοδομής έχει ολοκληρωθεί έως 31.12.2022, καθώς και να ορίζεται κάθε σχετικό διαδικαστικό θέμα και λεπτομέρεια για την παρακολούθηση της εφαρμογής του καθεστώτος.»

- 4. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:**

«Ειδικά για τα ακίνητα που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς αναστολής της παραγράφου 4α του άρθρου 6, το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών, που προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 31, αναστέλλεται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου της παραγράφου 4α του άρθρου 6.»

5. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθενται δύο νέα εδάφια ως εξής:

«Ειδικά για τα ακίνητα τα οποία έχουν υπαχθεί στο καθεστώς αναστολής της παραγράφου 4α του άρθρου 6, ο εκπεσθείς, πριν την έναρξη της αναστολής φόρος, που προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 31, διακανονίζεται κατά το χρόνο της παράδοσης του κάθε ακινήτου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου.»

6. Η περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 36 του Κώδικα ΦΠΑ αντικαθίσταται ως εξής:

«α) να τηρεί λογιστικά αρχεία (βιβλία) και να εκδίδει στοιχεία, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, εκτός αν είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν διαθέτει εγκατάσταση στην Ελλάδα.

Ειδικά,

- ο υποκείμενος στο φόρο που παραλαμβάνει ενσώματα κινητά αγαθά, τα οποία του αποστέλλονται από άλλο κράτος-μέλος από ή για λογαριασμό υποκείμενου στο φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου Φ.Π.Α. σε αυτό το άλλο κράτος-μέλος, με σκοπό την εκτέλεση υπηρεσιών πραγματογνωμοσύνης ή εργασιών σε αυτά, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι εργασίες της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 8, υποχρεούται να καταχωρεί τα σχετικά στοιχεία που επιτρέπουν την εξακρίβωση των αγαθών αυτών σε λογαριασμούς βιβλίων που τηρεί ή σε ειδικό βιβλίο,
- ο υποκείμενος στον φόρο που παραδίδει ακίνητα του άρθρου 6, ακόμη και αν βρίσκεται σε καθεστώς αναστολής του φόρου, υποχρεούται να τηρεί ειδικό βιβλίο κοστολογίου οικοδομών στο οποίο ή σε ιδιαίτερη μερίδα του οποίου, παρακολουθεί αναλυτικά το κόστος κάθε οικοδομής υπαγόμενης στις διατάξεις του άρθρου 6.»

7. Μετά την παράγραφο 11 του άρθρου 38 του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται παράγραφος 11α ως εξής:

«11α. Ο υποκείμενος στο φόρο κατασκευαστής οικοδομών προς πώληση, που παραδίδει ακίνητο υπαγόμενο στην αναστολή της παραγράφου 4α του άρθρου 6, καταβάλλει με έκτακτη δήλωση το φόρο που πρέπει να διακανονιστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 33, κατά το χρόνο της παράδοσης του ακινήτου και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της δήλωσης φόρου μεταβίβασης, γονικής παροχής ή δωρεάς. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής».

### **Άρθρο 30**

#### **Ρυθμίσεις Φ.Π.Α. για την υπαγωγή σε μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ**

1. Οι διατάξεις του Παραρτήματος ΙΙΙ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ (παράγραφος 1 του άρθρου 21) του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248 Α'), συμπληρώνονται και αντικαθίστανται ως εξής:
- α. Η παράγραφος 26 του Κεφαλαίου Α. ΑΓΑΘΑ του Παραρτήματος αυτού, αντικαθίσταται ως εξής:



«26. Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα αλεύρια, τα άμυλα κάθε είδους ή το γάλα, περιλαμβανομένων των παρασκευασμάτων για τη διατροφή των βρεφών και παιδιών, συσκευασμένων για τη λιανική πώληση. Είδη ζαχαροπλαστικής (Δ.Κ. 1901,1902,1903, 1904,1905).»

**β.** Στο τέλος του Κεφαλαίου Α. ΑΓΑΘΑ του Παραρτήματος αυτού προστίθεται 2 νέες παράγραφοι 48 και 49, ως εξής:

«48. Καλύμματα κεφαλής ασφαλείας (κράνη) (Δ.Κ. Ε.Χ. 6506)

49. Είδη για τη βρεφική ασφάλεια και προστασία, ήτοι απορροφητικές πάνες για βρέφη, από κάθε ύλη (Δ.Κ. Ε.Χ. 9619) και καθίσματα αυτοκινήτου παιδικά και τα μέρη αυτών (Δ.Κ. Ε.Χ. 9401).»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται από 1.1.2020.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄**  
**ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟ,**  
**ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΔΟΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΓΙΑΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ, ΤΟΥ Ν. 2579/1998 ΚΑΙ**  
**ΤΟΥ Ν.3091/2002**

**Άρθρο 31**

**Τροποποίηση άρθρου 62 του ν. 4389/2016 για τη διαγραφή χρέους**  
**στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού**  
**ή σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης**

1. Οι παρ. 2, 3 και 5 του άρθρου 62 του ν. 4389/2016 (Α' 94) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για διαγραφές χρέους της παραγράφου 1 στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού, η παράγραφος 1 εφαρμόζεται αποκλειστικά για οφειλές, που την 31η Δεκεμβρίου 2017 βρίσκονταν σε καθυστέρηση ή ήταν επίδικες ή ρυθμισμένες ή που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4469/2017 (Α' 62), και για συμφωνίες εξωδικαστικού συμβιβασμού που συνάπτονται από την 1η Ιανουαρίου 2016 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2019 ή συνάπτονται βάσει του ν. 4469/2017.

3. Για διαγραφές χρέους της παραγράφου 1 σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης, η παράγραφος 1 εφαρμόζεται αποκλειστικά για οφειλές οι οποίες την 31η Δεκεμβρίου 2017 ήταν επίδικες ή για οφειλές οι οποίες κατά την ίδια ημερομηνία ήταν ρυθμισμένες με δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από την 1η Ιανουαρίου 2016 ή για οφειλές που κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017 ήταν σε καθυστέρηση και οι σχετικές αιτήσεις ενώπιον δικαστηρίων υποβάλλονται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2019.»

«5. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται αποκλειστικά για οφειλές που την 31η Δεκεμβρίου 2017 βρίσκονταν σε καθυστέρηση ή ήταν επίδικες ή ρυθμισμένες και για συμφωνίες εξωδικαστικού συμβιβασμού που συνάπτονται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2019.»

2. Οι διατάξεις του παρόντος έχουν εφαρμογή από 1.1.2019 και μετά.

## Άρθρο 32

**Τροποποίηση των περιπτ. 1, 3, 4, 7, 9 και 15 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013 για την αύξηση των δόσεων της πάγιας ρύθμισης**

### **1. Η περιπτ. 1 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) αντικαθίσταται ως εξής:**

«1. α. Οφειλές βεβαιωμένες στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Ελεγκτικά Κέντρα και τα Τελωνεία, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90, Κ.Ε.Δ.Ε.), τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, ΦΕΚ Α' 170 Κ.Φ.Δ.) και τον Τελωνειακό Κώδικα, δύνανται, κατόπιν αίτησης των οφειλετών, πριν ή μετά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής αυτών, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται ως εξής:

(i) σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις,  
(ii) έως σαράντα οκτώ (48) μηνιαίες δόσεις, εφόσον πρόκειται για οφειλές που βεβαιώνονται από φόρο κληρονομιών, από φορολογικό και τελωνειακό έλεγχο, καθώς και για μη φορολογικές και τελωνειακές οφειλές, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στα επόμενα εδάφια.

β. ο αριθμός των δόσεων της ρύθμισης για οφειλές που ρυθμίζονται σύμφωνα με την ανωτέρω υποπερίπτωση α) (ii) έως σαράντα οκτώ (48) δόσεις καθορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση με βάση την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη, κατά τα επόμενα, υπό τον περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης της υποπερίπτ. δ'.

Για οφειλέτες φυσικά πρόσωπα, με βάση

-το μέσο όρο του συνολικού εισοδήματός τους (ατομικό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό) κατά τα τελευταία τρία φορολογικά έτη πριν την αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ή

-το συνολικό εισόδημα (ατομικό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό) του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση, για το οποίο έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο, και το ύψος της ρυθμιζόμενης οφειλής ως εξής:

Το συνολικό εισόδημα πολλαπλασιάζεται τμηματικά με προοδευτικά κλιμακωτά συντελεστή, όπως αυτός ορίζεται στο επόμενο εδάφιο.

Για εισόδημα:

αα) από 0,01 ευρώ έως 15.000 ευρώ με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό (4%),

ββ) από 15.000,01 ευρώ έως 20.000 ευρώ με συντελεστή έξι τοις εκατό (6%),

γγ) από 20.000,01 ευρώ έως 25.000 ευρώ με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%),

δδ) από 25.000,01 ευρώ έως 30.000 ευρώ με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%),

εε) από 30.000,01 ευρώ έως 50.000 ευρώ με συντελεστή δώδεκα τοις εκατό (12%),

στστ) από 50.000,01 ευρώ έως 75.000 ευρώ με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%),

ζζ) από 75.000,01 ευρώ έως 100.000 ευρώ με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%),

ηη) πάνω από 100.000 ευρώ με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

Ο ανωτέρω συντελεστής μειώνεται ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων του οφειλέτη, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν. 4172/2013 (Α' 167),

κατά μία (1) εκατοστιαία μονάδα για ένα (1) τέκνο, κατά δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες για δύο (2) τέκνα και κατά τρεις (3) εκατοστιαίες μονάδες για τρία (3) τέκνα και άνω. Το άθροισμα των γινομένων του εισοδήματος με τους αντίστοιχους συντελεστές αναγόμενο σε μηνιαία βάση διαιρεί το ποσό της ρυθμιζόμενης οφειλής. Ο αριθμός των δόσεων προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης αυτής, υπό τον περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν είχε υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για κανένα από τα φορολογικά έτη που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της ικανότητας αποπληρωμής, ή έχει υποβάλει μηδενικές δηλώσεις για όλα τα έτη αυτά, χορηγείται ο μέγιστος αριθμός δόσεων, υπό τον περιορισμό του ποσού της ελάχιστης μηνιαίας δόσης. Για τον καθορισμό της ικανότητας αποπληρωμής λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη και οι οφειλές από ανεξόφλητες κατά τον χρόνο της υπαγωγής δόσεις ρυθμίσεων οι οποίες χορηγήθηκαν δυνάμει των διατάξεων της υποπερίπτωσης α' (ii), στο βαθμό που ο χρόνος αποπληρωμής των δόσεων των προηγούμενων ρυθμίσεων συμπίπτει με τον χρόνο αποπληρωμής των δόσεων της ρύθμισης.

Για οφειλέτες νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, με βάση

-το μέσο όρο των συνολικών ακαθαρίστων εσόδων των τριών τελευταίων πριν την αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση φορολογικών ετών για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ή

-τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση, για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, εφόσον αυτά είναι μεγαλύτερα. Τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα πολλαπλασιάζονται τμηματικά με προοδευτικά κλιμακωτά συντελεστή, όπως αυτός ορίζεται στο επόμενο εδάφιο.

Για εσόδων:

αα) από 0,01 ευρώ έως 1.000.000 ευρώ με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%),

ββ) από 1.000.000,01 ευρώ έως 1.500.000 ευρώ με συντελεστή επτά τοις εκατό (7%),

γγ) από 1.500.000,01 ευρώ και άνω με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%),

Το άθροισμα των γινομένων του εισοδήματος με τους αντίστοιχους συντελεστές αναγόμενο σε μηνιαία βάση διαιρεί το ποσό της ρυθμιζόμενης οφειλής. Ο αριθμός των δόσεων προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης αυτής, υπό τον περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης. Σε περίπτωση που για όλα τα φορολογικά έτη με βάση τα οποία καθορίζεται η ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη έχουν υποβληθεί μηδενικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, χορηγείται ο μέγιστος αριθμός δόσεων, υπό τον περιορισμό του ποσού της ελάχιστης μηνιαίας δόσης. Για τον καθορισμό της ικανότητας αποπληρωμής λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη και οι οφειλές από ανεξόφλητες κατά τον χρόνο της υπαγωγής δόσεις ρυθμίσεων οι οποίες χορηγήθηκαν δυνάμει των διατάξεων της υποπερίπτωσης α' (ii), στο βαθμό που ο χρόνος αποπληρωμής των δόσεων των προηγούμενων ρυθμίσεων συμπίπτει με τον χρόνο αποπληρωμής των δόσεων της ρύθμισης.

Αν το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα έχει προβεί σε διακοπή εργασιών, ως συνολικό εισόδημα για τον υπολογισμό του αριθμού των δόσεων λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα, του φορολογικού έτους διακοπής εργασιών.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται χαμηλότερος συντελεστής για νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που ασκούν αποκλειστικά ή κυρίως ορισμένες δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη κάθε πρόσφορο στοιχείο σχετικά με τους συντελεστές κερδοφορίας των δραστηριοτήτων αυτών.

Ο αριθμός των δόσεων που καθορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση για οφειλές της υποπερίπτωσης α' (ii), δεν μπορεί να είναι μικρότερος των είκοσι τεσσάρων (24), υπό τον

περιορισμό του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης. Ο οφειλέτης μπορεί να επιλέξει την αποπληρωμή σε λιγότερες των είκοσι τεσσάρων (24) μηνιαίων δόσεων.γ. Σε περίπτωση απώλειας της ρύθμισης, επιτρέπεται, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' και β', η υπαγωγή της ίδιας οφειλής ανά οφειλέτη στη ρύθμιση του παρόντος για δεύτερη φορά και για αριθμό δόσεων, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των δόσεων που υπολείπονταν κατά το χρόνο απώλειας της ρύθμισης. Στην περίπτωση αυτή, για την εκ νέου υπαγωγή απαιτείται η προκαταβολή ποσού διπλάσιου της μηνιαίας δόσης. Το ποσό προκαταβολής δηλώνεται από τον οφειλέτη κατά την υποβολή του αιτήματος υπαγωγής στη ρύθμιση και καταβάλλεται εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης. Οι υπόλοιπες δόσεις της ρύθμισης καταβάλλονται έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών από την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση. δ. Το ελάχιστο ποσό μηνιαίας δόσης της ρύθμισης ορίζεται σε τριάντα (30) ευρώ.

**2. Η περιπτ. 3 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 αντικαθίσταται ως εξής :**

«3. Η υπαχθείσα στη ρύθμιση βασική οφειλή επιβαρύνεται, από την ημερομηνία υπαγωγής, αντί των κατά Κ.Ε.Δ.Ε. και κατά ν. 4174/2013 (Α'170) τόκων και προσανξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, με τόκο ως εξής:

α) Για οφειλές που ρυθμίζονται σε έως δώδεκα (12) δόσεις, ο τόκος υπολογίζεται με βάση το τελευταίο δημοσιευμένο μέσο ετήσιο επιτόκιο δανείων σε ευρώ χωρίς καθορισμένη διάρκεια αλληλόχρεων λογαριασμών που χορηγούνται από όλα τα Πιστωτικά Ιδρύματα στην Ελλάδα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, πλέον είκοσι πέντε εκατοστών της εκατοστιαίας μονάδας (0,25%), ετησίως υπολογιζόμενο. Το επιτόκιο υπολογισμού του τόκου αναπροσαρμόζεται ετησίως, την πρώτη εργάσιμη ημέρα του επομένου μήνα από αυτόν της δημοσίευσης του ως άνω μέσου ετήσιου επιτοκίου και ισχύει για όλες τις ρυθμίσεις που χορηγούνται μέχρι τον επανακαθορισμό του το επόμενο έτος. Το επιτόκιο παραμένει σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης.

β) Για οφειλές που ρυθμίζονται σε περισσότερες από δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις, το επιτόκιο της ανωτέρω περίπτωσης α', με βάση το οποίο υπολογίζεται ο τόκος, προσανξάνεται κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα (1,5%). Ο ως άνω τόκος είναι ετησίως υπολογιζόμενος και παραμένει σταθερός καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης .

γ) Σε περίπτωση απώλειας και υπαγωγής των ίδιων οφειλών στη ρύθμιση για δεύτερη φορά από τον ίδιο οφειλέτη, τα επιτόκια των υποπεριπτώσεων α' και β' προσανξάνονται κατά μιάμιση (1,5) ποσοστιαία μονάδα. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν για οφειλές από δασμούς.

δ) Τα επιτόκια των προηγούμενων υποπεριπτώσεων δεν υπερβαίνουν τα επιτόκια που ορίζονται για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 (Α' 170) και της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 356/1974 (Α' 90).

ε) Για οφειλές από δασμούς, και ανεξαρτήτως του αριθμού των δόσεων της ρύθμισης αυτών, το επιτόκιο υπολογισμού του τόκου ισούται με το εκφρασμένο σε ετήσια βάση και δημοσιευμένο στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σειρά C, επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησής της την πρώτη ημέρα του μήνα λήξης της προθεσμίας καταβολής τους, για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, ή την πρώτη ημέρα του μήνα βεβαίωσης τους, για τις μη ληξιπρόθεσμες οφειλές, προσανξημένο κατά **μία** ποσοστιαία μονάδα. Το επιτόκιο παραμένει σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης και δεν προσανξάνεται λόγω υπαγωγής της συγκεκριμένης κατηγορίας οφειλών σε ρύθμιση για δεύτερη φορά από τον ίδιο οφειλέτη. Τόκος δεν υπολογίζεται, εφόσον οι ρυθμιζόμενες οφειλές δεν υπερβαίνουν ανά πράξη βεβαίωσης το ποσό των δέκα (10) ευρώ.»

**3. Η περίπτ. 4 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 αντικαθίσταται ως εξής:**

«4. Στη ρύθμιση υπάγεται υποχρεωτικά το σύνολο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Ελεγκτικά Κέντρα και τα Τελωνεία που κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης δεν έχουν τακτοποιηθεί κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή διευκόλυνση ή άλλη νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών, ενώ δύνανται να υπαχθούν μετά από επιλογή του οφειλέτη και βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές που τελούν σε διοικητική ή δικαστική αναστολή.»

**4. Στην περιπτ. 7 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 μετά το δεύτερο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής:**

«Με την υποβολή από τον οφειλέτη αιτήματος περί υπαγωγής στη ρύθμιση του παρόντος, τα αποδιδόμενα ποσά από συμψηφισμούς του άρθρου 83 του Κ.Ε.Δ.Ε., από παρακρατήσεις αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α'170) και από μέτρα αναγκαστικής είσπραξης δύνανται να καλύπτουν την πρώτη δόση, εφόσον εισπράττονται εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου και δεν πιστώνονται διαφορετικά κατά τις κείμενες διατάξεις.»

**5. Στην περιπτ. 9 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 μετά την υποπεριπτ. δ' προστίθεται εδάφιο ως εξής:**

«ε. Οι οφειλότες που είναι συνεπείς στην εκπλήρωση των όρων της παρούσας ρύθμισης μέχρι το πέρας αυτής, κατά την καταβολή της τελευταίας δόσης, απαλλάσσονται από την πληρωμή ποσού που ισούται με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των τόκων που ορίζονται στην παράγραφο 2 και έχουν επιβαρύνει το ποσό των δόσεων της ρυθμιζόμενης οφειλής. Η απαλλαγή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της τελευταίας δόσης»

«Σε περίπτωση απώλειας της ρύθμισης και υπαγωγής των ίδιων οφειλών από τον ίδιο οφειλέτη σε ρύθμιση για δεύτερη φορά, ως βάση υπολογισμού του ποσού των τόκων που απαλλάσσονται, λαμβάνεται το σύνολο των τόκων της παραγράφου 2 που επιβαρύνουν τις οφειλές από την πρώτη υπαγωγή τους στη ρύθμιση και ως την εξόφλησή τους».

**6. Η περίπτ. 15 της υποπαρ. Α2 της παραγράφου Α του άρθρου πρώτου ν. 4152/2013 τροποποιείται ως εξής:**

«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της ΑΑΔΕ δύνανται να καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής στις ανωτέρω διατάξεις και μέσω διαδικτυακής εφαρμογής της ΑΑΔΕ οι φορολογικές υποχρεώσεις οι οποίες πρέπει να εκπληρώνονται για να μην απωλεσθεί η ρύθμιση, οι περιπτώσεις για τις οποίες η φορολογική διοίκηση θα απαιτεί υποχρεωτικά την πληρωμή της ρύθμισης μέσω πάγιας εντολής στους φορείς είσπραξης, επιπλέον όροι και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να καθίσταται ενεργή η ρύθμιση, οι λεπτομέρειες και κάθε ειδικότερο θέμα εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού.»

**7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται για οφειλές που βεβαιώνονται στις Δ.Ο.Υ., τα ελεγκτικά κέντρα και τα τελωνεία μετά την 1.1.2020.**

8. Με την επιφύλαξη των οφειλών από δασμούς, για τις οποίες δεν έχει εφαρμογή η παρούσα παράγραφος, οφειλές που είχαν υπαχθεί σε νομοθετική ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία έχει απωλεσθεί μέχρι την 1.1.2020, δύνανται να ενταχθούν στην παρούσα ρύθμιση υπό τους όρους και προϋποθέσεις αυτής μόνο μία φορά, με το επιτόκιο που καθορίζεται σύμφωνα με την υποπερίπτωση γ' της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου Α2 της παραγράφου Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 και ο αριθμός των δόσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των δόσεων που υπολείπονταν κατά το χρόνο απώλειας της ρύθμισης ή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής.
9. Ειδικά για ρυθμίσεις που χορηγούνται από 1.1.2020 έως τις 31.1.2020, με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, για τον καθορισμό του επιτοκίου της υποπερ. α' της περ. 3 της υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 λαμβάνεται υπόψιν το μέσο επιτόκιο δανείων σε ευρώ χωρίς καθορισμένη διάρκεια αλληλόχρεων λογαριασμών που χορηγούνται από όλα τα Πιστωτικά Ιδρύματα στην Ελλάδα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις του τρίτου τριμήνου του 2019, όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.
10. Το άρθρο 43 του ν. 4174/2013 (Α' 170) καταργείται για οφειλές που βεβαιώνονται στη Φορολογική Διοίκηση μετά την 1.1.2020.

### **Άρθρο 33**

#### **Τροποποίηση του ν. 2579/1998 για την παράταση του τρόπου φορολόγησης οχημάτων δημοσίας χρήσης**

Η προθεσμία που ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 10 του ν.2579/1998 (Α'31), όπως ισχύει, παρατείνεται έως και τις 31.12.2022 για τις περιπτώσεις β', γ' και δ' των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού.

### **Άρθρο 34**

#### **Τροποποιήσεις άρθρου 15 ν. 3091/2002 για τον Ειδικό Φόρο επί των Ακινήτων**

1. Στο άρθρο 15 του ν. 3091/2002 (Α' 330) όπου αναγράφεται η φράση «οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά» αντικαθίσταται από τη φράση «ρυθμιζόμενη αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4514/2018 (Α' 14)».
2. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 προστίθεται περίπτωση η) ως εξής:  
  
«η) οργανισμοί εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ), τους οποίους διαχειρίζονται ΔΟΕΕ που διέπονται από το ν. 4209/2013 (Α' 235) και την Οδηγία 2011/61/ΕΕ, και η καταστατική έδρα των οποίων δεν βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος ή σε κράτος που δεν έχει αξιολογηθεί από το Παγκόσμιο Φόρουμ για τη Διαφάνεια και την Ανταλλαγή Πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς, όπως οι έννοιες αυτές ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 65 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167).».

3. Το ένατο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν το σύνολο ή μέρος των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων των εταιρειών των ανωτέρω α', β' και γ' περιπτώσεων κατέχουν ή διαχειρίζονται:

(α) πιστωτικά ιδρύματα περιλαμβανομένων και των ταμειωτηρίων ή ταμείων παρακαταθηκών και δανείων,

(β) ασφαλιστικά ταμεία,

(γ) ασφαλιστικές εταιρείες,

(δ) αμοιβαία κεφάλαια περιλαμβανομένων και των:

(i) αμοιβαίων κεφαλαίων επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία κλειστού ή ανοικτού τύπου, και των διαχειριστών αυτών

(ii) αμοιβαίων κεφαλαίων επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία που διέπονται από το ν. 2778/1999 (Α' 295), και των εταιρειών διαχείρισης αυτών

(iii) αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) που διέπονται από το ν. 2992/2002 (Α' 54)

(ε) ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια που διέπονται από τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 2015/760 (ELTIFS) και οι διαχειριστές αυτών,

(στ) διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (Δ.Ο.Ε.Ε.) που διέπονται από το ν. 4209/2013 ή/και την Οδηγία 2011/61/ΕΕ,

(ζ) οργανισμοί εναλλακτικών επενδύσεων (Ο.Ε.Ε.) τους οποίους διαχειρίζονται Δ.Ο.Ε.Ε. που διέπονται από το ν. 4209/2013 ή/και την Οδηγία 2011/61/Ε.Ε.,

(η) εταιρείες διαχείρισης οργανισμών συλλογικών επενδύσεων που διέπονται από τον ν. 4099/2012 (Α' 250) και την Οδηγία 2009/65/ΕΚ,

(θ) οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων (Ο.Σ.Ε.Κ.Α.) που διέπονται από το ν. 4099/2012 και την Οδηγία 2009/65/ΕΚ,

(ι) εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων (EUVECA) που διέπονται από τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 345/2013 και οι διαχειριστές αυτών,

(ια) ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας (EUSEF) που διέπονται από τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 346/2013 και οι διαχειριστές αυτών,

(ιβ) εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και εταιρείες διαχείρισης ή/και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών επί κεφαλαίων και αμοιβαίων κεφαλαίων, η καταστατική έδρα των οποίων δεν βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος ή σε κράτος που δεν έχει αξιολογηθεί από το Παγκόσμιο Φόρουμ για τη Διαφάνεια και την Ανταλλαγή Πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς, όπως αυτές οι έννοιες ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 65 του ΚΦΕ (ν. 4172/2013), και εποπτεύονται από αρχή της χώρας της έδρας τους, δεν απαιτείται περαιτέρω δήλωση των φυσικών προσώπων κατά το ποσοστό συμμετοχής τους.»

## **Άρθρο 35**

### **Τροποποίηση άρθρου 31 ν.2778/1999**

**για τον τρόπο φορολόγησης των εταιρειών που επενδύουν σε ακίνητη περιουσία**

**Η παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 2778/1999 αντικαθίσταται ως εξής:**

«3. Οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία υποχρεούνται σε καταβολή φόρου ο συντελεστής του οποίου ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Επιτοκίου Αναφοράς) προσαυξανομένου κατά μία (1) ποσοστιαία μονάδα και υπολογίζεται επί του μέσου όρου των επενδύσεών τους, πλέον των διαθεσίμων, σε τρέχουσες τιμές, όπως απεικονίζονται

στους εξαμηνιαίους πίνακες επενδύσεων που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 25 του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση μεταβολής του Επιτοκίου Αναφοράς, η προκύπτουσα νέα βάση υπολογισμού του φόρου ισχύει από την πρώτη ημέρα του επόμενου της μεταβολής μήνα. Ο φόρος αποδίδεται στην αρμόδια φορολογική αρχή μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του μήνα που ακολουθεί το χρονικό διάστημα που αφορούν οι εξαμηνιαίοι πίνακες επενδύσεων. Σε περίπτωση παρακράτησης φόρου επί κτηθέντων μερισμάτων, ο φόρος αυτός συμψηφίζεται με το φόρο που προκύπτει από τη δήλωση που υποβάλλεται από την Εταιρεία Επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία εντός του μηνός Ιουλίου. Τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο μεταφέρεται για συμψηφισμό με επόμενες δηλώσεις. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση της εταιρείας και των μετόχων της. Οι διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α'170) εφαρμόζονται ανάλογα και για τον φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής. Για τα διανεμόμενα μερίσματα στους μετόχους της εταιρείας δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 62 και 64 του ν. 4172/2013. Κατά τον υπολογισμό του παραπάνω φόρου δε λαμβάνονται υπόψη τα ακίνητα που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα θυγατρικές των ΑΕΕΑΠ, εταιρείες του άρθρου 22 παράγραφος 3 περιπτώσεις δ' και ε' του παρόντος νόμου, εφόσον αυτά αναγράφονται διακεκριμένα στις καταστάσεις επενδύσεών τους.»

### **Άρθρο 36**

#### **Τροποποίηση άρθρου 20 ν.2778/1999 για τον τρόπο φορολόγησης των αμοιβαίων κεφαλαίων ακινήτων**

**Η παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 2778/1999 αντικαθίσταται ως εξής:**

«2. Η φορολόγηση των κερδών του αμοιβαίου κεφαλαίου ακινήτων γίνεται, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφοι 2 και 3 του ν. 3283/2004, όπως ισχύει. Ο συντελεστής ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Επιτοκίου Αναφοράς), προσαυξανόμενου κατά μία (1) ποσοστιαία μονάδα.

Ο φόρος υπολογίζεται επί του εξαμηνιαίου μέσου όρου του καθαρού ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου, λογίζεται καθημερινά και αποδίδεται στην αρμόδια φορολογική αρχή μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιουλίου και Ιανουαρίου του επόμενου εξαμήνου από τον υπολογισμό του.

Η καταβολή του φόρου γίνεται στο όνομα και για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου. Σε περίπτωση μεταβολής του Επιτοκίου Αναφοράς η προκύπτουσα νέα βάση υπολογισμού του φόρου ισχύει από την πρώτη ημέρα του επομένου της μεταβολής μήνα.

Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του αμοιβαίου κεφαλαίου και των μεριδιούχων του.»

### **Άρθρο 37**

#### **Τροποποίηση άρθρου 39 ν.3371/2005 για τον τρόπο φορολόγησης των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου**

**Η παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 3371/2005 αντικαθίσταται ως εξής:**

«3. Οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου υποχρεούνται σε καταβολή φόρου, ο συντελεστής του οποίου ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί του εκάστοτε ισχύοντος



επιτοκίου παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Επιτοκίου Αναφοράς), προσαυξανόμενου κατά μία (1) ποσοστιαία μονάδα και υπολογίζεται επί του εξαμηνιαίου μέσου όρου των επενδύσεων τους, πλέον διαθεσίμων σε τρέχουσες τιμές. Σε περίπτωση μεταβολής του Επιτοκίου Αναφοράς, η προκύπτουσα νέα βάση υπολογισμού του φόρου ισχύει από την πρώτη ημέρα του επόμενου της μεταβολής μήνα.

Ο φόρος αποδίδεται στην αρμόδια φορολογική αρχή μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιουλίου και Ιανουαρίου του επόμενου εξαμήνου από τον υπολογισμό. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση της εταιρείας και των μετόχων της. Οι διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α' 170) εφαρμόζονται αναλόγως και για το φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.»

### **Άρθρο 38**

#### **Τροποποίηση άρθρου 103 ν. 4099/2012 για τον τρόπο φορολόγησης των ΟΣΕΚΑ**

**Η παρ. 3 του άρθρου 103 του ν. 4099/2012 αντικαθίσταται ως εξής:**

«3. Η εταιρεία διαχείρισης, στο όνομα και για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου ή της ΑΕΕΜΚ, ή κατά περίπτωση, η ΑΕΕΜΚ του άρθρου 40, υποχρεούται σε καταβολή φόρου ο οποίος λογίζεται καθημερινά επί του εξαμηνιαίου μέσου όρου του καθαρού ενεργητικού του ΟΣΕΚΑ, ή τυχόν επί μέρους επενδυτικών του τμημάτων. Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του ΟΣΕΚΑ και των μεριδιούχων ή μετόχων του.

Ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής Επιτόκιο Αναφοράς), προσαυξανόμενου ως ακολούθως, αναλόγως της κατηγορίας κάθε ΟΣΕΚΑ ή τυχόν επί μέρους επενδυτικών του τμημάτων βάσει σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς:

- α) για ΟΣΕΚΑ χρηματαγοράς άνευ προσαυξήσεως,
- β) για ομολογιακούς ΟΣΕΚΑ, κατά είκοσι πέντε εκατοστά της μονάδας (0,25),
- γ) για μικτούς ΟΣΕΚΑ, κατά πέντε δέκατα της μονάδας (0,5),
- δ) για μετοχικούς ΟΣΕΚΑ και για κάθε άλλη κατηγορία ΟΣΕΚΑ πλην των αναφερόμενων πιο πάνω περιπτώσεων, κατά μία (1) μονάδα.

Ο φόρος αποδίδεται στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία με δήλωση που υποβάλλεται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιουλίου και Ιανουαρίου του επόμενου εξαμήνου από τον υπολογισμό του.

Σε περίπτωση μεταβολής του επιτοκίου αναφοράς ή της κατάταξης του ΟΣΕΚΑ, η προκύπτουσα νέα βάση υπολογισμού του φόρου ισχύει από την πρώτη ημέρα του επόμενου της μεταβολής μήνα.»

### **Άρθρο 39**

#### **Καταργούμενες διατάξεις**

Η παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 4172/2013 καταργείται.

## **Άρθρο 40**

### **Μεταβατικές διατάξεις και έναρξη ισχύος**

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του.